

ЧОТИРИ ПРИНЦИПИ СТАМБУЛЬСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ

Конвенція Ради Європи
про запобігання насильству стосовно жінок
і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами

ЗАПОБІГАННЯ

ЗАХИСТ

**КРИМІНАЛЬНЕ
ПЕРЕСЛІДУВАННЯ**

**СКООРДИНОВАНА
ПОЛІТИКА**

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

ЧОТИРИ ПРИНЦИПИ СТАМБУЛЬСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ

Конвенція Ради Європи
про запобігання насильству стосовно жінок
і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

ЗАПОБІГАННЯ

Якщо країна ратифікувала Стамбульську конвенцію, вона повинна вжити таких заходів:

Сприяння участі засобів інформації та приватного сектора

Через встановлення стандартів, що закріплюють поважливе ставлення до гендерних ролей, а також кидають виклик ставленню, яке виправдовує насильство стосовно жінок

Обізнаність. Кампанії з підвищення обізнаності

Підвищення рівня обізнаності про різні форми насильства, їхній руйнівний характер та вплив на жінок і дітей

Виховання ненасильницького ставлення та рівності між жінками й чоловіками

Доповнення офіційної навчальної програми на всіх рівнях освіти навчальним матеріалом про гендерну рівність, гендерне насильство, способи розв'язання конфліктів без насильства, а також про право на особисту недоторканність

Подолання гендерних стереотипів

Просування змін у соціальних і культурних моделях поведінки жінок та чоловіків

Сприяння розширенню прав і можливостей жінок у суспільстві

Презентація програм та заходів зі сприяння розширенню прав і можливостей жінок у суспільстві, а також спрямування зусиль на задоволення особливих потреб осіб, які перебувають у вразливому становищі з огляду на права людини

Програми спрямовані на правопорушників

Запровадження програм навчання для правопорушників, які вчинили домашнє насильство, з метою формування ненасильницької поведінки, а також для правопорушників, які вчинили сексуальне насильство, з метою уникнення вчинення з їхнього боку повторного правопорушення

Роль чоловіків та хлопчиків

Сприяння активному залученню чоловіків та хлопчиків до заходів запобігання насильству й спонукування їх внести свою частку в цю справу

Підготовка спеціалістів

Здійснення підготовки спеціалістів для роботи з жертвами або правопорушниками щодо виявлення та реагування на насильство, а також щодо надання належних рекомендацій

ЗАХИСТ

Безпека та потреби жертв і свідків повинні лежати в основі всіх заходів захисту, прийнятих країною.

Права таких осіб охоплюють:

Інформацію про свої права

Жертви повинні бути поінформовані про свої права та способи отримання допомоги тією мовою, яку вони розуміють

Служби підтримки

Жертвам потрібно надавати доступ до служб підтримки для постраждалих жінок, які (служби) зазвичай сформовані жінками для жінок та надають підтримку щодо певного виду насильства. На додаток, жертвам необхідно надавати доступ до загальних служб підтримки, зокрема до: юридичної консультації/допомоги, психологічного консультування, фінансової допомоги, забезпечення житлом, освіти, охорони здоров'я, соціальних послуг та допомоги в пошуку роботи

Регіональні та міжнародні механізми подання скарг

Жертви повинні отримувати інформацію про відповідні регіональні та міжнародні механізми подання скарг, а також мати доступ до них

Притулки

Жертвам належить надавати безперешкодний доступ до місцевих притулків для жінок та дітей

Центри підтримки жертв зґвалтування та сексуального насильства

Жертвам потрібно надавати безперешкодний доступ до найближчого центру надання медичної консультації, травматології та судово-експертних послуг

Повідомлення компетентним органам влади про акти насильства

Кожна особа повинна отримувати підтримку, що заохочуватиме її повідомляти про акти насильства у відповідні органи влади, щоб надалі протидіяти таким правопорушенням. Водночас вимоги щодо збереження конфіденційної інформації не повинні перешкоджати спеціалістам вживати заходів протидії в обґрунтованих ситуаціях

Термінові заборонні приписи

Такі інструменти надають працівникам поліції право забирати правопорушників, які вчинили домашнє насильство, з помешкання на певний проміжок часу, а також наказувати їм перебувати якомога далі від жертви

Захисні або обмежувальні приписи

Такі інструменти повинні бути доступними, щоб негайно захистити жертву без жодних наслідків для неї

Опіка, права на відвідування та безпеку дітей

У разі скоєння насильства рішення про опіку та право на відвідування належить приймати щонайперше з огляду на права й безпеку дитини та жертви

Безоплатні телефонні лінії допомоги в режимі 24/7

Жертвам має бути забезпечено щоденний цілодобовий доступ до державних безоплатних та конфіденційних телефонних ліній допомоги, які надаватимуть таким особам експертну пораду та скеровуватимуть їх до відповідних служб підтримки

Права та потреби дітей-свідків насильства

Потрібно звертати увагу на найважливіші інтереси дітей-свідків насильства та забезпечувати надання психологічного консультування відповідно до вікової категорії

КРИМІНАЛЬНЕ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

Якщо країна ратифікувала Стамбульську конвенцію, вона повинна забезпечити:

Законодавчі заходи та судочинство

Стримувальні санкції стосовно правопорушників

Забезпечення того, що в разі кримінальних правопорушень або порушень наказу суду про захист членів сім'ї застосовуватимуться співмірні кримінальні та правові санкції, зокрема тюремне ув'язнення, екстрадиція, контроль і нагляд, а також позбавлення батьківських прав

Ефективне державне кримінальне переслідування правопорушень

Розслідування та кримінальне переслідування правопорушень, пов'язаних із насильством стосовно жінок, здійснюватиметься з огляду на те, що жінки значно частіше страждають від насильства; на додаток, ці процедури не залежатимуть від того, чи подано звернення або скаргу з боку жертви, навіть більше, вони можуть продовжуватися в разі відкликання з боку жертви її звернення або скарги

Розгляд обтяжувальних обставин

Важливо забезпечити врахування обтяжувальних обставин, наприклад: інтимний або близький зв'язок жертви; злочини проти особи, яка входить до категорії вразливих осіб, або злочини, скоєні в присутності дитини чи в змові з іншими людьми; насильство, що досягло крайнього рівня або психологічної травми; загроза застосування зброї; а також попередня судимість за злочини такого характеру

Законодавство, яке визнає насильство стосовно жінок кримінальним правопорушенням

Ознайомлення із законами, що визнають кримінальним правопорушенням фізичне, психологічне та сексуальне насильство, сексуальні домагання, переслідування, каліцтво жіночих статевих органів, примусовий шлюб, примусовий аборт та примусову стерилізацію. Держави-члени забезпечуватимуть, щоб особливості культури, традиції чи так звана «честь» не розглядалися як виправдання вчиненому насильству

Ефективне поліцейське розслідування

Правоохоронні органи повинні негайно реагувати на прохання про допомогу, у належний спосіб займатися небезпечними випадками, а також здійснювати розслідування всіх звернень про насильство стосовно жінок

Права жертв

Захист дітей-жертв насильства та свідків

- Для захисту дітей потрібно виживати належні та спеціальні заходи
- Діти-жертви сексуального насильства, примусового шлюбу, каліцтва жіночих статевих органів і примусового абортів або стерилізації зможуть подавати до суду упродовж достатнього періоду часу після досягнення повноліття

Скоординована оцінка ризиків

Здійснюватиметься в співпраці з відповідними установами та інституціями з урахуванням випадків повторних правопорушень і можливості доступу до вогнепальної зброї, а також будь-якої нової інформації, яку можуть виявити під час розслідування

Недопущення покладання вини на жертву насильства

На всіх етапах розслідування та судочинства до потерпілих ставитимуться з повагою, утримуватимуться від ставлення, поведінки та практики, які покладатимуть вину на жертву насильства та зумовлюватимуть стресові ситуації для останньої

Право жертви на недоторканність приватного життя

- Забезпечення захисту приватного життя та зображення жертв, а також уникнення контактів між ними та ймовірним правопорушником, де це можливо
- Жертви зможуть надавати докази. На додаток, вони зможуть прямо або через посередника подавати свої вимоги та представляти свої інтереси
- Жертвам надаватиметься можливість свідчити в залі суду за допомогою комунікаційних технологій або принаймні без присутності ймовірного правопорушника
- Інформація про статеve життя жертви надаватиметься лише під час цивільного або кримінального провадження в тому разі, якщо це вимагатиметься або вважатиметься необхідним під час відповідних проваджень

Право жертви на інформування та підтримку

- Жертви повинні отримувати інформацію про хід та результат розгляду їхньої справи.
- Їм потрібно надавати доступ до інформації про права жертв, а також до відповідних служб підтримки, які допоможуть їм представляти ці права й інтереси.
- Під час розслідування та судочинства жертвам має бути надана підтримка та допомога з боку державних і неурядових організацій, а також консультантів із питань домашнього насильства.
- Право на правову консультацію та безоплатну правову допомогу.
- У разі потреби потрібно залучати незалежних та компетентних перекладачів.
- Підтримка з боку законодавства, що надасть змогу звертатися з вимогою отримати компенсацію від правопорушника, який вчинив акт насильства, а також подавати до суду на органи влади, якщо останні не вжили превентивних заходів та не забезпечили належного захисту

Захист жертви під час розслідування та судочинства

- На всіх етапах розслідування та судочинства жертви насильства та їхні сім'ї буде захищено від залякування, помсти та повторної віктимізації.
- Альтернативні способи розв'язання спорів, таких як посередництво між жертвою та правопорушником, не вважатимуться обов'язковими
- Жертву повідомлятимуть про будь-яку втечу або звільнення правопорушника

СКООРДИНОВАНА ПОЛІТИКА

Якщо країна ратифікувала Стамбульську конвенцію,
вона повинна вжити таких заходів:

Співробітництво між установами

Гарантувати належне функціонування механізмів, які забезпечують ефективне співробітництво між судовою владою, прокуратурою, правоохоронними органами, місцевими та регіональними органами влади та неурядовими організаціями

Підтримка громадянського суспільства та неурядових організацій і співпраця з ними

Як й органи влади, такі інституції мають бути залучені до впровадження Стамбульської конвенції як важливі партнери

Координування дій та здійснення моніторингу виконання

Створення або призначення державного органу з нагляду за координуванням, здійсненням, моніторингом та оцінкою Стамбульської конвенції

Політика, заснована на правах людини

Впровадження законів, орієнтованих на жертв, із метою протидії домашньому насильству стосовно жінок та боротьби з таким явищем

Належне реагування з боку всього суспільства

Стамбульська конвенція надсилає всьому суспільству чітке повідомлення. Кожен повинен розуміти, що насильство стосовно жінок та домашнє насильство – недопустимі

Фінансування для здійснення політики та функціонування служб підтримки

Здійснення належного фінансування всіх партнерів, які беруть участь у впровадженні Стамбульської конвенції, а також неурядових організацій

Всеосяжне законодавство та політика, яка враховує гендерні аспекти

Представлення законів та супровідних заходів із метою протидії усім видам домашнього насильства, які охоплено в цій конвенції

Дослідження та збір даних

Збір та порівняння даних, дослідження щодо розповсюдження всіх форм насильства стосовно жінок та ефективності заходів протидії, про що варто сповіщати громадськість і відповідні установи в інших країнах із метою порівняння із їхньою діяльністю та заохочення до співробітництва

www.coe.int/conventionviolence

UKR

www.coe.int

Рада Європи є провідною правозахисною організацією на континенті. До неї входять 47 держав-членів, 28 із яких є членами Європейського Союзу. Всі держави-члени Ради Європи підписали Європейську конвенцію з прав людини – угоду, призначену захищати права людини, демократію та верховенство права. Нагляд за реалізацією Конвенції в державах-членах здійснює Європейський суд з прав людини

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE